

MEDLEMSBLAD

36. årgang nr. 2

Nordjysk Lepidopterologklub
Kastanievej 24
9575 Terndrup
Tlf. 98 339990
kristian.knudsen2@skolekom.dk
Web: nlk.dkx.dk

LEDELSEN

- Kristian Knudsen – formand, fundlisteredaktør
Kastanievej 24, 9575 Terndrup, tlf. 98339990, e-mail: kristian.knudsen2@skolekom.dk
- Hans Erik Møller – fundlisteredaktør
Vissebakkegård 7, Visse, 9210 Aalborg SØ, tlf. 25377327, e-mail: hans.e.moeller@gmail.com
- Morten S. Mølgaard – bladredaktør
Gertrud Rasks Vej 86, 9210 Aalborg SØ, tlf. 23636571, e-mail: msm2@stofanet.dk
- Freddy Hvarregaard
Rødhusvej 246, Rødhus, 9490 Pandrup, tlf. 22229484, e-mail: frehva@hotmail.com
- Klaus Jensen – webforum-administrator
Tritonvej 39, 9210 Aalborg SØ, tlf. 60604946, e-mail: aalborgjensen@gmail.com

Nordjysk Lepidopterologklub er en forening, hvis medlemmer har sommerfugle som interesse. Foreningen har medlemmer i hele Danmark og har om sommeren ekskursioner rundt omkring i det ganske land. Om vinteren holder vi møder på Vejgaard Bibliotek i Aalborg. Nordjysk Lepidopterologklub udgiver 4 gange årligt sit medlemsblad, som viderebringer oplevelser og erfaringer med sommerfuglene i artikler, tips til samleture, iagttagelser og registrering af sommerfugle, skrevet af danske samlere. Desuden viderebringer bladet møde- og ekskursionsprogrammer og -referater.

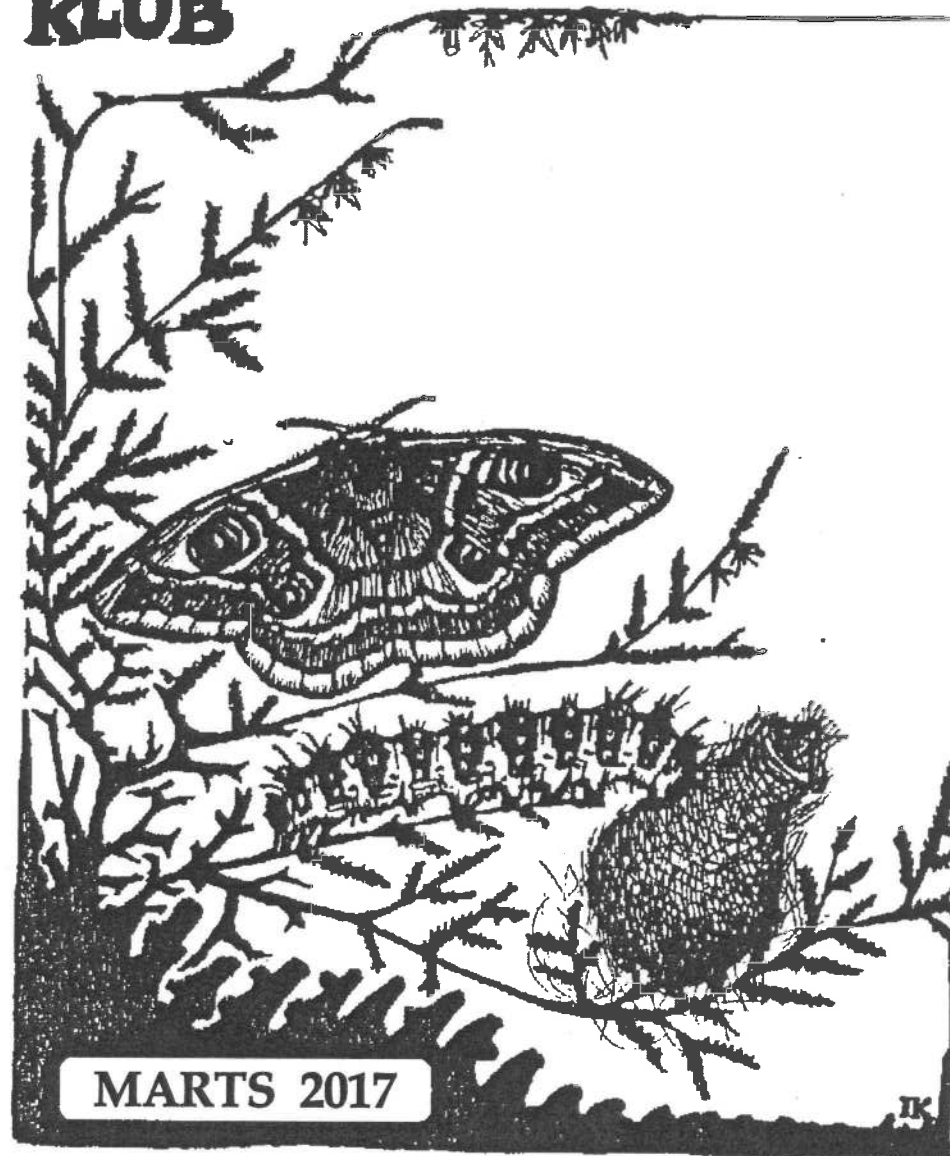
Foreningens formål

- at arbejde for bevarelse og beskyttelse af danske sommerfugle og deres levesteder
- at være samlingspunkt for sommerfugleinteresserede gennem møder og samleture/ekskursioner
- at være diskussionsforum gennem møder og gennem medlemsbladet
- at medvirke til at holde medlemmerne ajour med nyheder vedr. sommerfuglene i Danmark, bl.a. fund af nye arter for Danmark, ændringer vedr. systematik, nye bogudgivelser og nye tiltag og aftaler danske samlere imellem.

Medlemsbladets formål

- at viderebringe oplevelser, erfaringer, evt. resultat af videnskabelige undersøgelser omkring sommerfugle
- at viderebringe møde/ekskursionsprogrammer, referater samt diverse praktiske oplysninger
- at give mulighed for annoncering vedr. køb/salg af entomologisk relateret materiale

NORDJYSK LEPIDOPTEROLOG- KLUB

afsvedne hen, så vi så blot lidt *P. daplidice*, *A. cramera*, *P. albicans*, *H. lupinus*, *P. cecilia* og *S. proto*. Heldigvis var *P. hespericus* habitaten helt intakt, så det ud til.

Vi fortsatte ind til Madrid for at finde det sted, hvor vi skulle aflevere bilen hos Goldcar næste dag. Det er i et industri kvarter flere kilometer fra lufthavnen – lidt træls når man kommer som turist og ikke er stedkendt. De mange store motorveje og indfaldsveje på kryds og tværs med hidsig og tæt trafik gjorde det meget svært at finde, men det lykkedes.

Vi tog ind på et hotel i nærheden, tæt nok på til ikke at kunne fare vild næste morgen, når vi skulle aflevere bilen.

Næste dag efter afleveringen fløj vi hjem til Danmark.

Jeg vil gerne rette en særlig tak til Sylvain CUVELIER (Belgien), Heribert HANISCH (Tyskland) og Hans FORSLIND (Sverige) for gode informationer, råd og tips i forbindelse med turen samt til Tom for gennemlæsning af artiklen.

OVSTRUP HEDE

– en undersøgelse af natsommerfugle

Af Kristian Knudsen

Jeg har nu igennem 6 år registreret natsværmere for Aage V. Jensen Fonden.

I årene 2010-2014 registrerede jeg i Høstemark og Tofte Skov. (Se beskrivelse heraf i "Bladloppen", nr. 32, s. 19-25).

I 2015 undersøgte jeg Råbjerg Mose. (Se beskrivelse heraf i Nordjysk Lepidopterologklubs blad, 35. årgang, nr. 2, s. 33-40).

Efter disse 6 års samarbejde besluttede jeg i samarbejde med fonden, at det kunne være spændende at få undersøgt endnu et nyt område, nemlig Ovstrup Hede nordvest for Herning.

Ovstrup Hede august 2016. (Foto: Kristian Knudsen)

Aage V. Jensen Fonden overtog Ovstrup Hede i 2002 på opfordring fra Ringkøbing Amt og Dansk Ornitologisk Forening. Heden har et areal på 490 hektar med indlandshede, enge, overdrev, nåleplantager og vandløb. Heden trængte til pleje, da især selvsåede nåletræer trængte sig frem i den oprindelige vegetation.

På heden går der en stor bestand på op til 70 kronstyr, der er med til at holde opvækst nede og forynge lyngen, men der skal alligevel foretages yderligere pleje.

Der var ikke lavet registreringer af natsommerfugle fra Ovstrup Hede tidligere, der var kun nogle sporadiske meldinger om dagsommerfugle.

Som ved mine tidlige undersøgelser for Fonden anvendte jeg lysfælder med 250 w kviksølvdamplamper og skumringsrelæ. Jeg opsatte 2 stk. fælder fra Åhuset (Bindstovvej 21), det eneste sted, hvor der var adgang til 220 V strøm. Den ene fælde stod umiddelbart ved Åhuset, og den anden blev placeret 200 m vest for Åhuset.

(Foto: Kristian Knudsen)

(Foto: Kristian Knudsen)

Fælden ved huset var placeret i nærheden af Røjen Bæk. Vegetationen bestod af "gamle" haveplanter, træer (ask, birk, el m.v.) samt vådbundsvegetationen langs bækken, bl.a. masser af pors og pil. Fælden vest for Åhuset var placeret i kanten af en fyrre- og granskov med åbent område ud mod overdrev og lyng.

Da vejret i marts 2016 var meget mildt, opsatte jeg allerede fælterne den 7. marts, så de tidligste forårsdyr kunne blive registreret, og jeg fortsatte frem til 26. oktober, så de sene efterårsdyr også var kommet frem. Jeg tømte fælterne 30 gange i løbet af sæsonen, ca. hver ottende dag.

Jeg har med hver fælde haft ca. 232 nætters lysfangst. Fælterne fungerede perfekt i stort set alle dagene, dog blev ledningen klippet over under græsslåning ved Åhuset, men det var kun den ene fælde, der var ude af drift nogle få dage.

I løbet af året 2016 har jeg registreret 385 arter (en samlet artsliste kan findes på Nordjysk Lepidopterologklubs hjemmeside) samt 5 arter af dagsommerfugle. Hvis jeg sammenligner til undersøgelserne i Tofte Skov og Råbjerg Mose, så registrerede jeg første år (2010) 376 arter i Tofte Skov og 390 arter i Råbjerg Mose.

Dette kan selvfølgelig blot være en tilfældighed pga. vejret eller andet. Men Ovstrup Hede rummer efter min mening en god bestand af natsværmer. Jeg registrerede også småsommerfugle inden for grupperne viklere, pyralider, fjermøl, fladmøl og pryding. Inden for disse grupper registrerede jeg 156 arter.

Bæverne er også aktive ved Røjen Bæk august 2016. (Foto: Kristian Knudsen)

I det følgende vil jeg ganske kort omtale nogle enkelte udvalgte arter, som jeg registrerede i løbet af 2016.

Toplet forårsugle
(*Orthosia munda*)

Lindesværmer
(*Mimas tiliae*)

Æbledværgmåler
(*Eupithecia insigniata*)

Toplet forårsugle (*Orthosia munda*): 8 stk. 30.iii.–8.v. 2016. Vingefang 40–43 mm. Arten er knyttet til løvskove. Larven lever på eg. Arten er ikke så almindelig i det vestlige Jylland.

Lindesværmer (*Mimas tiliae*): 3 stk. 18.v.–14.vi. 2016. Vingefang 70–80 mm. Som navnet siger, er arten knyttet til lind, men kan også leve på elm, el og birk. Nogle af de nordvestligste fund i Vestjylland.

Æbledværgmåler (*Eupithecia insigniata*): 1 stk. 18.–25.v. 2016.

Vingefang 18–22 mm. Arten forekommer især i haver, hvor den lever på æbletræer. Den kan også leve på slåen og tjørn. Arten er oftest temmelig fåtallig.

Stor lavspinder
(*Lithosia quadra*)

Vestalinden
(*Rhodometra sacraria*)

Blåhoved
(*Diloba caeruleocephala*)

Stor lavspinder (*Lithosia quadra*): 26 stk. 20.vii.–20.ix. 2016. Vingefang 35–55 mm. Larven lever på lav på stammer, gerne i nåleskove. Arten har bredt sig meget i løbet af de sidste 10 år.

Vestalinden (*Rhodometra sacraria*): 2 stk. 24.viii.–8.ix. 2016. Vingefang 22–28 mm. Arten optræder i Danmark udelukkende som migrant fra Sydeuropa.

Blåhoved (*Diloba caeruleocephala*): 7 stk. 14.ix.–26.x. 2016. Vingefang 36–40 mm. Larven lever på frugttræer, tjørn, havtorn m.m. Larven er meget karakteristisk med blåt hoved.

Linde-septemberugle
(*Xanthia citrigo*)

Kærstar-stængelugle
(*Sedina buettneri*)

Halvmåne jordfarveugle
(*Agrochola lunosa*)

Linde-septemberugle (*Xanthia citrigo*): 2 stk. 14.–27.ix. 2016. Vingefang 32–36 mm. Arten er knyttet til lind, hvad der ikke er meget af i Vestjylland. Men det plantes efterhånden mange steder i byer og ved gårde.

Kærstar-stængelugle (*Sedina buettneri*): 2 stk. 28.ix.–5.x. 2016. Vingefang 31–33 mm. Arten lever på kær-star og er altså knyttet til de våde steder langs Røjen Bæk.

Halvmåne jordfarveugle (*Agrochola lunosa*): 1 stk. 6.–16.x. 2016. Vingefang 32–37 mm. Arten optræder som trækart i Danmark. Arten "bor" bl.a. fast i Holland og England. De fleste danske fund er helt ude fra Vestkysten.

Hede-jordugle (*Euxoa lidia*): Vingefang 33–37 mm. Ingen fanget desværre. Arten er sidst fanget i 1986 i Blåvand (sidste fund fra Verden). Tidligere en del fund fra Ørre Hede ca. 5 km fra det sted, hvor jeg havde mit udstyr placeret.

I 2017 har jeg aftalt med Fonden, at jeg skal undersøge natsommerfuglefaunaen i Bygholm Vejle, så det kan I høre mere om om et års tid.

En særlig tak til:

Aage V. Jensens Naturfond (Jacob Palsgaard Andersen & Niels Dahlin Lisborg) for støtte og hjælp til projektet.

Jens Kristian Overgaard for lån af foto samt fotografering af mine præparerede dyr.

Kilder:

Aage V. Jensen Naturfond → Hulsig og Råbjerg Hede → Råbjerg Mose
(<http://www.avjf.dk/avjnf/naturomrader/hulsig-og-rabjerg-hede/>)

Lepidopterologisk Forenings hjemmeside → bugbasen (kræver adgangskode)

(<http://www.lepidoptera.dk/bugbase/menu.php>)

En samlet liste over de registrerede arter på Ovstrup Hede i 2016 kan findes på vor hjemmeside her:

http://nlk.dkx.dk/Ovstrup-Hede_2016_DN.pdf